

Miežių augintojų asociacija

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI

Nr. ĮST SM 000240401

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo

2024 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. 2024/04/22-1

2024 m.

Kaunas

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

ĮVADAS

Atkuriamasis žemės ūkis – tai tradicinio žemės ūkio praktika, kuria siekiama užtikrinti ilgalaikę dirvožemio sveikatą, padidinti biologinį aktyvumą, įvairovę, išlaikyti ekologinę pusiausvyrą bei užkirsti kelią žemės nualinimui, erozijai, vandens taršai, klimato kaitai.

Atkuriamojo žemės ūkio standartas yra parengtas siekiant spręsti dirvožemio sveikatos, dirvožemio mitybos ir dirvožemio organinės anglies junginių kiekio dirvoje klausimai ir kurie dalinai ar nėra numatyti ir įtraukti nuo 2022 metų sausio 1 d. Lietuvoje, kaip ir visoje Europos Sąjungoje pradėtame taikyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/848, kuriuo yra nustatomi ekologinės gamybos principai ir taisyklės, nuostatose ar jo taikymui parengtuose Lietuvos teisės aktuose.

Šis standartas nustato žemės ūkio įrašų tvarkymą ir tinkamo identifikavimo bei atsekamumo naudojimą.

Šis atkuriamojo žemės ūkio standartas iš esmės atitinka ir papildo tvarios žemdirbystės principus.

Sertifikavimas pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą Lietuvos ir tarptautiniams maisto perdirbėjams, tiekėjams ir vartotojams rodo, kad ūkininkas / perdirbėjas laikosi atkuriamosios žemdirbystės praktikos, susijusios su salyklinių miežių bei kitų kultūrų auginimu, perdirbimu ir laikymu.

Sertifikavimo pagal šį standartą tikslas – įrodyti, kad produktai ar produkcija buvo užauginti ar perdirbti, valdomi taikant atkuriamojo žemės ūkio praktiką. Augintojas, kurio žemės ūkio vienetas/laukas atitinka atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimus, įtraukiamas į Miežių augintojų asociacijos sertifikuotų augintojų registrą. Pirkėjui ar perdirbėjui suteikiama galimybė kreiptis į Miežių augintojų asociaciją dėl sertifikato atkuriamojo žemės ūkio produkcijai išdavimo.

Visas produkcijos kiekis, užaugintas lauke, kuriam suteiktas Atkuriamojo žemės ūkio sertifikatas, laikomas sertifikuotu ir tokios produkcijos pirkėjas, esant poreikiui, kreipiasi į Miežių augintojų asociaciją dėl sertifikato šiam produkcijos kiekiui išdavimo.

Šio standarto nuostatos atitinka ir neprieštarauja Lietuvoje nuo 2022 m. įteisintai nacionalinei maisto kokybės sistemai bei kitiems Europos Sąjungos ir Lietuvos žemės ūkio veiklą reglamentuojantiems teisės aktams.

Atkuriamojo žemės ūkio standartas buvo parengtas dirvožemio mokslo, ūkininkavimo ir standartų laikymosi specialistų komandos.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

Šio standarto turinį sudaro trys skirtingi komponentai:

1. Bendrieji principai: principai, taikomi sertifikuotai atkuriamojo žemės ūkio veiklai. Bendrieji principai yra informacinio pobūdžio ir skirti suteikti augintojui informaciją ir gaires apie tai, ko siekiama kiekvienu punktu.
2. Standartai: kurių turi laikytis sertifikuotas atkuriamojo ūkininkavimo ir (arba) perdirbimo ūkio vienetas, kad atitiktų šio standarto reikalavimus.
3. Išimtys: oficialus leidimas nukrypti nuo šio standarto. Nukrypti leidžianti nuostata gali būti taikoma tada, kai situacija yra apibrėžta ir todėl galima laikinai nukrypti nuo standarto.

Šis standartas yra Miežių augintojų asociacijos nuosavybė. Šio standarto negalima kopijuoti ar dauginti be raštiško Miežių augintojų asociacijos sutikimo.

Sertifikavimo įstaiga:

Miežių augintojų asociacija

Adresas: Brastos g. 24A-1, Kaunas

Tel. Nr.: +370 618 23323

El. paštas: info@mieziai.lt

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

1. STANDARTO TIKSLAI

Šio standarto tikslai:

- a) sukurti mechanizmą, kuris leistų žemės ūkio vienetui pereiti prie sertifikuotos atkuriamojo žemės ūkio praktikos. Šis mechanizmas apima perėjimą nuo pramoninio ūkininkavimo sistemų prie atkuriamojo ūkininkavimo.
- b) užtikrinti, kad visi gamybos, paruošimo ir prekybos etapai atitiktų arba būtų suderinti su būtiniausiais Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimais.
- c) užtikrinti sąžiningos konkurencijos sąlygas rinkoje, atskiriant produktus, pagamintus vadovaujantis Atkuriamojo žemės ūkio standartu, nuo produktų, pagamintų kitais būdais.
- d) pateikti atkuriamojo žemės ūkio praktikos gaires ūkininkams, ketinantiems pereiti nuo pramoninės ūkininkavimo sistemos prie atkuriamojo žemės ūkio sistemos. Pradėjus taikyti atkuriamojo žemės ūkio sistemą, ūkiai skatinami pereiti prie sertifikuoto atkuriamojo žemės ūkio.

1.3. Standarto veikimo apimtis

Šiame standarte nustatyti būtiniausi kriterijai, kuriuos turi atitikti augintojai, kad pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą užauginti grūdai atitiktų šio standarto reikalavimus. Šį standartą atitinkantis produktas gali būti apibūdinamas terminais – „Sertifikuotas pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą“ etiketėse, reklamoje ir (arba) komerciniuose dokumentuose.

Šis standartas taikomas šiems gaminiams:

- a) užaugintiems ir neperdirbtiems salyklinių ir kitų miežių grūdams;
- b) perdirbtiems produktams, daugiausiai gautiems iš a punkte nurodytų produktų.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

2. ATKURIAMASIS ŽEMĖS ŪKIS

2.1. Apibrėžimas

Atkuriamasis žemės ūkis – ūkininkavimo sistema, kuri leidžia išsaugoti dirvožemį ir dirvožemio biotą, padidinti anglies organinių junginių kiekį dirvožemio ekosistemoje ir maistingumą tame dirvožemyje ir jame auginamuose žemės ūkio produktuose.

Šis atkuriamojo žemės ūkio standartas iš esmės atitinka ir papildo tvarios žemdirbystės principus (dirvožemio sveikatingumas – standarto 2.4. ir 2.5. punktai, vandens apsauga – standarto 3.6. punktas, bioįvairovė – standarto 3.6. punktas, klimato kaita – standarto 2.7. punktas).

Atkuriamoji žemdirbystė salyklinių miežių gamyboje apima ūkininkavimo praktiką, kuria siekiama atkurti ir pagerinti dirvožemio sveikatą, padidinti biologinę įvairovę žemės ūkio paskirties dirvožemyje, pagerinti ekosistemų atsparumą didinant salyklinių miežių derlingumą bei siekiant aukščiausios užaugintos produkcijos kokybės, atitinkančios supirkėjo reikalavimus.

2.2. Sertifikuoto atkuriamojo žemės ūkio apžvalga

Įgyvendinant šiame standarte nurodytus salyklinių miežių ir kitų augalų, kaip sėjomainos narių auginimo technologijų reikalavimus ir matuojant bei stebint keturis pagrindinius (dirvožemio organiniai anglies junginiai ir humuso kiekis dirvožemyje, bendras dirvožemio sveikatingumas, biologinė dirvožemio įvairovė, tręšiamųjų ir augalų apsaugos produktų naudojimas ir jų likučiai dirvoje bei užaugintoje produkcijoje) komponentus, kad įprastas žemės ūkis taptų sertifikuota atkuriamojo žemės ūkio sistema.

Pagrindiniai sertifikuoto atkuriamojo žemės ūkio tikslai yra šie:

- Dirvožemio sveikatingumo gerinimas ir jo potencialo išsaugojimas. Gerinti dirvožemio sveikatą, skatinant dirvožemio organinių medžiagų kaupimąsi, mikroorganizmų įvairovės gausėjimą įdiegiant bendro dirvožemio derlingumo palaikymo bei gerinimo technologijas. Sveikas ir biologiškai aktyvus dirvožemis labai svarbus palaikant salyklinių miežių pasėlių produktyvumą ir atsparumą neigiamiems aplinkos veiksniams.
- Saugios žaliavos auginimas maisto perdirbimo pramonei ir pašarams.
- Darbas/veikla uždaroje sistemoje, kuo labiau sumažinant neatsinaujinančių išteklių naudojimą.
- Augalų auginimo ir perdirbimo procese sukeltos taršos vengimas.
- Bendrabūvis su aplinka ir jos apsauga. Taikomų salyklinių miežių auginimo technologijų sinergija su aplinka, užtikrinant aplinkos ir užaugintos produkcijos saugą.

2.3. Pagrindiniai atkuriamojo žemės ūkio parametrai

Nors atkuriamojo žemės ūkio sistemą sudaro daug komponentų, šiame standarte daugiausia dėmesio skiriama keturių pagrindinių atkuriamojo žemės ūkio komponentų matavimui. Šių pagrindinių komponentų matavimai reikalingi tam, kad ūkio vienetas atitiktų atkuriamojo ūkininkavimo principus:

1. Dirvožemio organiniai anglies junginiai ir humuso kiekis dirvožemyje;
2. Bendras dirvožemio sveikatingumas;
3. Biologinė dirvožemio įvairovė;
4. Tręšiamųjų ir augalų apsaugos produktų naudojimas ir jų likučiai dirvoje bei užaugintoje produkcijoje.

Aukščiau įvardinti pagrindiniai parametrai veikia kartu kaip bendra, tvaraus augalų auginimo ir jų vystymosi, visuma. Visų keturių parametrų vertinimas suteiks tikslią informaciją apie ūkio ar konkretaus lauko būklę, susijusią su šiuo Atkuriamojo žemės ūkio standartu.

Šie parametrai nustato pagrindines ekosistemos funkcijas ir leidžia sertifikuotam ūkio subjektui ir sertifikavimo įstaigai suprasti, kaip vystosi sistema, ūkio vienetas ir dirvožemis. Augintojui/Ūkio subjektui pasiekus su šiais pagrindiniais parametrais susijusius tikslus, bei 4 skirsnyje nurodytus parametrus, jis gali teikti prašymą žemės ūkio vieneto/lauko sertifikavimo audito atlikimo.

2.4. Dirvožemio organiniai anglies junginiai ir humuso kiekis dirvožemyje

Organinės anglies kiekis dirvožemyje turi didelę įtaką augalų vystymuisi ir dirvožemio savybėms. Organinė anglis yra pagrindinė dirvožemio organinės medžiagos sudedamoji dalis, atliekanti svarbų vaidmenį, palaikant augalų augimą ir turinti įtakos dirvožemio savybėms. Organinių anglies junginių kiekis dirvožemyje naudojamas kaip vienas iš dirvožemio sveikatos rodiklių.

Dirvožemio organinė anglis yra maisto šaltinis dirvožemio mikroorganizmams. Skaidydami organines medžiagas, mikroorganizmai atpalaiduoja augalams prieinamas pagrindines maistines medžiagas, pavyzdžiui, azotą, fosforą ir sierą. Pakankamas organinės anglies kiekis skatina maisto medžiagų apytaką, todėl augalai nuolat aprūpinami maisto medžiagomis, kad galėtų optimaliai augti ir vystytis.

Svarbu atkurti ir (arba) grąžinti į dirvožemį pakankamai organinių medžiagų, kad padidėtų arba bent jau išliktų esamas humuso kiekis. Maistinių medžiagų išsaugojimas dirvožemyje yra pagrindinis atkuriamojo ūkininkavimo tikslas.

Į salyklinių miežių auginimą įtraukdami atkuriamąją žemdirbystės praktiką, ūkininkai gali pagerinti dirvožemio sveikatą, padidinti ekosistemų atsparumą, sumažinti sąnaudas ir išauginti aukštos kokybės salyklinius miežius, nedarant žalos aplinkai.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

Bet kokia praktika, kuri naikina arba mažina dirvožemio biotą ir biologinę įvairovę nėra atkuriamojo žemės ūkio dalis.

Dirvožemio organiniai anglies junginiai ir humuso kiekis dirvožemyje ir vienas iš dirvožemio sveikatos rodiklių, kuris atitinka tvarios žemdirbystės dirvožemio sveikatos pagrindinius principus.

2.5. Bendras dirvožemio sveikatingumas

Dirvožemio sveikata yra vienas iš žemės ūkio pagrindų. Gyvybingas dirvožemis leidžia augalams ir gyvūnams augti ir vystytis. Siekiant šio rezultato pagrindinis tikslas – pagerinti dirvožemio sveikatą didinant dirvožemio mikroorganizmų aktyvumą. Tai yra atkuriamojo žemės ūkio tikslas.

Sveikas dirvožemis yra būtina sąlyga sveikiems augalams, gyvūnams ir žemės ūkio produktams. Gyvo, mikrobiologiškai aktyvaus dirvožemio priežiūra, dirvožemio struktūros, derlumo ir maistinių medžiagų išsaugojimas yra visų šių taikomų priemonių pagrindas.

Mikroorganizmų biomasę didina tvari, moksliniais tyrimais pagrįsta ūkininkavimo praktika.

Mikroorganizmai yra svarbus dirvožemio gyvybingumo rodiklis, nes jis glaudžiai susijęs su organinių medžiagų mineralizacija, augalų apsaugos produktų veikliųjų medžiagų nukenksminimu.

Mikroorganizmai atlieka svarbų vaidmenį skaidant organines medžiagas dirvožemyje. Vykstant tokiems procesams kaip mineralizacija, organinės maisto medžiagos paverčiamos į formas, kurias gali pasisavinti augalai. Tai padeda išlaisvinti maistines medžiagas iš organinių liekanų ir mineralizuoti organinį azotą į tokias formas kaip amonis ir nitratai, todėl jos tampa prieinamos augalams ir sumažėja priklausomybė nuo sintetinių trąšų, kurios gali turėti neigiamos įtakos salyklinių miežių grūdų kokybei.

Dirvožemio turtingumas makro ir mikro organizmais ir tolimesnis jų išsaugojimas nuo išsiplovimo – pagrindinė atkuriamojo žemės ūkio dalis. Mikroorganizmai gali būti svarbūs mažinant maistinių medžiagų nuostolius iš dirvožemio dėl denitrifikacijos ir jų imobilizacijos augalams neprieinamuose junginiuose.

Atkuriamojo žemės ūkio sistemos augalų auginimas – grindžiamas biologine įvairove, todėl, siekiant išlaikyti dirvožemio produktyvumą ir dirvožemio struktūrą skatinama laikytis sėjomainos reikalavimų, auginant dirvožemį gerinančius ir alinančius sėjomainos narius, bei naudojant mikrobiologinius produktus didinančius augalų atsparumą ligoms bei kenkėjams. Tai leistų tvariai apsaugoti auginamus augalus nuo kenkėjų, piktžolių ir ligų.

2.6. Biologinė dirvožemio įvairovė

Nagrinėjant atkuriamąją žemdirbystę būtina atsižvelgti į dirvožemio ir ekosistemų biologinę įvairovę. Biologinės įvairovės skatinimas ir palaikymas ūkyje yra trečiasis sertifikuoto atkuriamojo žemės ūkio principas, kuris taip pat atitinka tvarios žemdirbystės bioįvairovės pagrindinius principus. Tai gali apimti dengiamųjų - tarpinių augalų naudojimą, naujos infrastruktūros kūrimą, esamos infrastruktūros palaikymą, ūkininkavimo principų pakeitimus, mikrobiologinių produktų naudojimą.

Atkuriamosios žemdirbystės tikslas - atsižvelgti į ekosistemų biologinę įvairovę. Biologinės įvairovės skatinimas ir palaikymas ūkyje yra trečioji sertifikuoto atkuriamojo žemės ūkio dalis. Tai gali apimti posėlio auginimą nuėmus derlių.

2.7. Tręšiamųjų ir augalų apsaugos produktų naudojimas ir jų likučiai dirvoje bei užaugintoje produkcijoje

Šis standartas leidžia naudoti visas registruotas augalų apsaugos priemones ir trąšas, būtinas auginant salyklinius miežius. Tokie patys reikalavimai yra taikomi ir miežių priešsėliui.

Šiuo standartu siekiama mažinti cheminių medžiagų naudojimą, t.y. būtina planuoti, kad sistemoje tręšimas bus vykdomas pagrindžiant tiksliniu poreikiu. Šis principas atitinka tvarios žemdirbystės klimato kaitos pagrindinius principus.

Siekiant saugoti aplinką bei išvengti galimos grėsmės bitėms, netiksliniams nariuotakojams (vabalams, vorams, vabzdžiams ir kt.), šiuo standartu siekiama mažinti augalų apsaugos produktų naudojimą pakeičiant arba derinant su mikrobiologiniais produktais.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

3. REIKALAVIMAI PRODUKCIJOS AUGINIMUI

3.1. Atkuriamojo žemės ūkio planas

Atkuriamojo žemės ūkio planas yra svarbi šio standarto dalis.

Atkuriamojo žemės ūkio planas sudaromas ketveriems metams ir peržiūrimas kasmet. Parengtas arba atnaujintas Atkuriamojo žemės ūkio planas turi būti pateiktas prieš kiekvieną auditą kaip sertifikavimo proceso dalis.

Į Atkuriamojo žemės ūkio planą turi būti įtrauktas ūkio/lauko žemėlapis kuriame planuojami auginti salykliniai miežiai ir pažymima:

- Pažymimas laukas, nurodomas jo plotas, kuris bus sertifikuojamas;
- Vandens telkiniai jei tokie ribojasi su lauku; laikantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatytų reikalavimų pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 nauja redakcija įsigaliojo nuo 2023 m. sausio 1 d.) yra nustatytos didesnės apsaugos juostos iki paviršinio vandens telkinių nei nurodyta AAP etiketėse, privaloma vadovautis aprašu;
- Miškingos vietovės;
- Pastatų ir gyvenamųjų namų vieta.

Atkuriamojo žemės ūkio plane turi būti nurodomi:

- Auginami augalai, įskaitant prognozuojamą produkciją.
- Išsami informacija apie sėjomainą (-as).
- Žemės dirbimo būdai, nurodant dirbimo gylį.
- Įgyvendintos priemonės, naudingos biologinei įvairovei ir (arba) didinančios jos įvairovę.
- Augalų poreikis maisto medžiagoms ir pH.
- Dirvožemio tyrimai, jei buvo atlikti, kurie rodo, kad dirvožemyje yra augalams reikalingų maistinių medžiagų.
- Nurodyti salyklinių miežių tręšimui naudotos NPK ir azotines trąšas ir tręšimo normos.
- Jei naudojama, informacija apie žinomą atsparumą pesticidams ar fungicidams.
- Išsami informacija apie vandens telkinių ir vandens šaltinių apsaugos priemonės.

3.2. Atkuriamosios žemdirbystės miežių auginimo technologija

Auginat miežius pagal šį standartą rekomenduojama laikytis Miežių augintojų asociacijos parengta Atkuriamosios žemdirbystės miežių auginimo technologija.

3.3. Žemės dirbimo būdai

3.3.1. Rekomenduojama vengti dirvos arimo. Šiuo standartu leidžiamas minimalus dirvos paruošimas, dirbimas – iki 10 cm gylio.

3.3.2. Po derliaus nuėmimo laukas turi būti paliktas su ražienomis mažiausiai vieną kartą per penkis metus.

3.3.3. Esant būtinybei laukas gali būti ariamas, tačiau ne dažniau nei vieną kartą per penkis metus.

3.3.4. Dirvožemio derlumas ir biologinis aktyvumas turi būti palaikomas arba didinamas bet kuriuo iš šių būdų deriniu:

- Laikantis bent ketunarės sėjomainos įtraukiant ankštinius augalus, rapsus taip pat sėti posėlinius augalus nuėmus derlių.
- Esant galimybei naudojant biologinius produktus arba juos derinant su cheminėmis augalų apsaugos priemonėmis arba mineralinėmis trąšomis
- Augalų abiotinio streso valdymui naudoti natūralius biostimuliuojančius, fitohormonus, amino rūgštis, humines ir fulvo rūgštis.
- Žemės dirbimo būdai, kuriais išsaugoma arba pagerinama dirvožemio struktūra bei biologinis aktyvumas.

3.4. Cheminės ir sintetinės medžiagos

3.4.1. Vykdyti subalansuotą tręšimą, pagal planuojamo derliaus paskaičiavimus, atsižvelgiant į konkretaus lauko tyrimus.

3.4.2. Turi būti vedama visų naudojamų cheminių medžiagų pirkimo ir naudojimo apskaita/žurnalai (t. y. šaltinis, kiekis ir naudojimas).

3.4.3. Pagal šį standartą leidžiama naudoti tik registruotus augalų apsaugos produktus pagal Lietuvos Respublikos Valstybinės augalininkystės tarnybos skelbiamą Augalų apsaugos produktų sąrašą (<https://vatis.vatum.lt/aapSarapas>).

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

3.4.4. Vadovaujantis šiuo standartu, pasėlių desikavimui prieš derliaus nuėmimą, draudžiama naudoti augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra glifosato.

3.4.5. Veiklos vykdytojas turi atsižvelgti į galimą riziką, kylančią dėl ankstesnių operacijų, ir į išorinio užteršimo medžiagomis, neleistinomis pagal šį standartą, pasekmes. Tam gali prireikti įrengti buferines zonas ir (arba) barjerus ir pašalinti užterštą produktą ir (arba) lauką iš sertifikuojamo ploto.

3.4.6. Salykliniai miežiai, kurių sudėtyje rasti neleistini likučiai cheminių medžiagų, negali būti parduodami kaip sertifikuotas Atkuriamojo žemės ūkio produktas.

3.4.7. Jei produktas buvo užterštas draudžiamomis medžiagomis dėl veiksmų, kurių sertifikuotas ūkio subjektas negali kontroliuoti, pavyzdžiui, dėl ilgalaikio užteršimo likučiais, būtina atlikti dirvožemio ir/ar produkto cheminių likučių tyrimus.

3.5. Vandens apsauga

3.5.1. Kai vandens telkinys ar jo ruožas yra sureguliuotas (ištiesinta, pagilinta ir pertvarkyta upė ar upės vagos ruožas, skirtas dirvožemio vandens režimui sureguliuoti ir vandens pertekliui iš sausinamų plotų nuleisti), vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų plotis negali būti mažesnis nei 3 m, matuojant nuo šlaito viršutinės briaunos. Kai vandens telkinys ar jo ruožas nėra sureguliuotas, mažiausias vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų plotis negali būti mažesnis nei 5 m, matuojant nuo vandens krašto. Paviršinio vandens telkinių apsaugos pakrančių apsaugos juostose ganymas ar mulčiavimas nėra draudžiamas.

3.5.2. Privaloma laikytis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (aktuali suvestinė redakcija) nustatytų paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų reikalavimų, kuriais nustatytos didesnės vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų ribos nei nurodyta augalų apsaugos priemonių etiketėse.

3.5.3. Pakrančių zonos ir apsaugos juostos turi būti prižiūrimos geros būklės, pagal poreikį šienaujamos. Šiose juostose draudžiamas žemės dirbimas. Galimas gyvulių ganymas ir mulčiavimas.

3.5.4. Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos turi būti optimizuotos taip, kad užtikrintų vandens telkinių apsaugą nuo maistinių ir augalų apsaugos produktų patekimo. Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos turi būti nustatytos Atkuriamojo žemės ūkio plane.

3.6. Sėklos naudojimas

3.6.1. Vadovaujantis šiuo standartu, salyklinių miežių veislių auginimui turi būti naudojama ne mažiau nei 25 proc. sertifikuotos sėklos.

3.6.2. Sėklų įsigijimo dokumentai ir sertifikatai turi būti saugomi ir esant poreikiui pateikiami sertifikavimo audito metu.

3.7. Augalų apsaugos nuo žaladarių priemonės

3.7.1. Augalų apsaugos produktai ir priemonės siekiant apsaugoti pasėlius nuo žaladarių:

- Laikytis tinkamos sėjomainos;
- Rinktis salyklinių miežių veisles atsparias ligoms ir išgulimui;
- Tinkamai paruošti miežių sėklą, nustatyti 1000 grūdų svorį ir daigumą, o esant galimybės nustatyti sėklos užsikrėtimą ligų sukėlėjais;
- Sėklą beicuoti miežiams skirtais beicais. O turint sėklos užkrėtumo duomenis, beicus pasirinkti nustatytiems sukėlėjams kontroliuoti, o tai leistų išvengti perteklinio kai kurių veiklių medžiagų panaudojimo;
- Ankstyva salyklinių miežių sėja – kai galima tinkamai paruošti dirvą, skatina tolygų miežių vystymąsi ir optimalaus tankumo pasėlio suformavimą, o tai mažina kai kurių lapų ligų (miltligė, tinkliškoji dryžligė) ankstyvo išplitimo riziką;
- Būtina pastovi miežių pasėlio fitosanitarinės būklės stebėseną;
- Nustačius ligų plitimo pradžią naudoti fungicidus. Dažniausiai vasarinių salyklinių miežių apsaugai nuo ligų (jei sėkla buvo tinkamai išbeicuota) fungicidus pakanka panaudoti vieną kartą.
- Kur galima teikti pirmenybę pasirenkant biologines augalų apsaugos priemones nuo žaladarių;
- Naudoti mechaninės augalų apsaugos priemones (akėjimą) nuo piktžolių arba derinti su leistinomis cheminėmis piktžolių kontrolės priemonėmis;
- užtikrinti palankias sąlygas bitėms, netiksliniams nariuotakojams (vabalams, vorams, vabzdžiams ir kt.).

3.7.2. Draudžiama mulčiavimui naudoti neaustinius plastikinius ar sintetinius audinius, dangas.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

4. SERTIFIKAVIMAS

Sertifikavimas pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą Lietuvos ir tarptautiniams maisto perdirbėjams, tiekėjams ir vartotojams rodo, kad ūkininkas/perdirbėjas laikosi atkuriamosios žemdirbystės praktikos, susijusios su salyklinių miežių bei kitų kultūrų auginimu, perdirbimu ir laikymu.

Sertifikavimo pagal šį standartą tikslas – įrodyti, kad žemės ūkio vienetė/lauke produktai ar produkcija buvo užauginti ar perdirbti, valdomi taikant atkuriamojo žemės ūkio praktiką ir atitinka šio standarto 1 priede nurodytus pagrindinius sertifikavimo audito metu vertinamus parametrus.

Sertifikavimo auditą atlikti gali tik Miežių augintojų asociacijos patvirtintas auditorius pagal šio standarto 2 priede nurodytą audito tvarką.

4.1. Sertifikavimo audito žingsniai

4.1.1. Išskiriami šie sertifikavimo audito žingsniai:

1 žingsnis. Augintojas arba įgaliotas atstovas, el. paštu: info@mieziai.lt, kreipiasi į Miežių augintojų asociaciją su laisvos formos prašymu atlikti žemės ūkio vieneto/lauko sertifikavimą. El. laiške nurodoma: pareiškėjo duomenys, pageidaujamo (-ų) sertifikuoti kontrolinio (-ių) žemės sklypo (-ų) (KŽS) numeris (-iai), lauko (-ų) numeris (-iai), naudmenos kodas (-ai), plotas (-ai), pridedama informacija apie sėjomainos planą, naudotus tręšiamuosius produktus, naudotus augalų apsaugos produktus, naudotą sėklą, sėklos sertifikatai, įsigijimo dokumentai, pridedamas atkuriamojo žemės ūkio planas, kiti duomenys pagal poreikį.

2 žingsnis. Miežių augintojų asociaciją atlieka prašymo vertimą ir paskiria įgaliotą atstovą/auditorių, kuris pagal 2 priede nustatytą audito tvarką, numatytoje vietoje atlieka žemės ūkio vieneto matavimus, tyrimus bei vertina jų atitikimą Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams.

3 žingsnis. Užbaigus auditą, auditorius pateikia augintojui, kurio žemės ūkio vienetas/laukas buvo audituojamas, atlikto audito ataskaitą, kurioje nurodomi atitikimai/neatitikimai Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams.

4 žingsnis. Augintojas, kurio žemės ūkio vienetas/laukas vadovaujantis audito ataskaita atitinka atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimus, yra įtraukiamas į Miežių augintojų asociacijos sertifikuotų augintojų registrą. Miežių augintojų asociacijos sertifikuotų augintojų registras yra viešai prieinamas Miežių augintojų asociacijos tinklalapyje: <http://www.mieziai.lt>.

4.1.2. Visas produkcijos kiekis, užaugintas lauke, kuriam suteiktas Atkuriamojo žemės ūkio sertifikatas, laikomas sertifikuotu ir šio lauko produkcijos pirkėjas, esant poreikiui, kreipiasi į Miežių augintojų asociaciją dėl sertifikato šiam produkcijos kiekiui išdavimo.

**ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO
STANDARTAS**

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTO RENGĖJAI:

dr. Vytautas Liakas, docentas, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų katedra

Arnoldas Čepelė, Javų grupės produktų vadovas Baltijos šalims, Syngenta Polska Sp.z o.o.

Juozas Semaška, Produktų ekspertas, Syngenta Agro AG atstovybė

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS PATVIRTINTAS:

Ernestas Vaitkevičius, Miežių augintojų asociacijos vadovas

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

1 priedas prie Atkuriamojo žemės
ūkio standarto. Salykliniai miežiai.
Nr. ĮST SM 000240401

1. PAGRINDINIAI SERTIFIKAVIMO AUDITO METU VERTINAMI PARAMETRAI

	Žemės dirbimo būdų tyrimas	Tarpinių pasėlių vertinimas	Sėjomainos vertinimas	Sertifikuotos sėklos naudojimas	Augalų apsaugos produktų ir cheminių trąšų naudojimas
Matavimai, tikrinimai	Trys matavimai skirtingose lauko vietose	Tikrinama dokumentacija	Tikrinama dokumentacija	Tikrinamas sėklos sertifikatas, įsigijimo dokumentai	Tikrinama dokumentacija
Tiriamas parametras	Dirbimo gylis ne didesnis nei 10 cm.	Dienų skaičius per metus kai tiriamas laukas yra padengtas (priešsėlis, pasėlis, posėlis, įsėlis, tarpinis žieminis pasėlis, ražienos).	1. Nemažiau kaip trys skirtingi pasėliai per penkerių metų laikotarpį; 2. Neauginti tų pačių pasėlių dvejus metus iš eilės.	Naudojama ne mažiau nei 25 proc. sertifikuotos sėklos	1. Subalansuotas tręšimas pagal atliktus dirvožemio tyrimus, jei tokie yra. 2. Apsaugos produktų naudojimas įvertinant kenksmingųjų organizmų žalingumo ribas.
Tyrimo, matavimo metodas	Vizualinis, Matavimo prietaisais	Dokumentų patikra	Dokumentų patikra	Dokumentų patikra	Dokumentų patikra

1.1. Sertifikavimo audito metu Miežių augintojų asociacijos paskirtas auditorius vertina audituojamo žemės ūkio vieneto/lauko atitikimą Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams.

1.2. Sertifikuotu pagal Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimus bus laikomas toks žemės ūkio vienetas/laukas, kuris atitiks visus šešis šiame priede įvardintus reikalavimus ir tai auditorius pažymės sertifikavimo audito ataskaitoje.

1.3. Jeigu atliekant dokumentų patikrą bus nustatoma, kad audituojamam lauke buvo naudojamos perteklinės cheminės medžiagos, augintojas/ žemės ūkio vienetas privalo įtraukti nuostatą į Atkuriamojo žemės ūkio planą, kad tręšiamųjų produktų kiekiai bus sumažinti.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

2 priedas prie Atkuriamojo žemės
ūkio standarto. Salykliniai miežiai.
Nr. ĮST SM 000240401

SERTIFIKAVIMO PAGAL ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTĄ AUDITO TVARKA

1. Paskirtis

Užtikrinti Miežių augintojų asociacijos paskirto auditoriaus atliekamo sertifikavimo pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą audito procesų kokybę.

Ši audito tvarka peržiūrima ne rečiau kaip 1 kartą per metus.

2. Terminai ir apibrėžimai

Atkuriamojo žemės ūkio standartas – Miežių augintojų asociacijos ir ekspertų grupės parengtas standartas, kurį sudaro kriterijai, kuriuos turi atitikti pagal Atkuriamojo žemės ūkio standartą užauginti grūdai.

Sertifikavimo auditas – procesas, kurio metu pagal pateiktą augintojo prašymą, Miežių augintojų asociacijos paskirtas auditorius, pagal nustatytą audito tvarką, atlieka dokumentų patikrą ir numatytoje vietoje atlieka žemės ūkio vieneto matavimus, tyrimus bei vertina jų atitikimą Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams, ko pasėkoje parengiama audito ataskaita.

Audito ataskaita – tai dokumentas, kurį rengia Miežių augintojų asociacijos paskirtas auditorius, kuris pagal nustatytą audito tvarką, atlieka dokumentų patikrą ir numatytoje vietoje atlieka žemės ūkio vieneto matavimus, tyrimus bei vertina jų atitikimą Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams, nustato neatitiktis bei numato reikalingus koregavimo veiksmus.

Atkuriamojo žemės ūkio sertifikatas – tai grūdų pirkėjo ar perdirbėjo prašymu Miežių augintojų asociacijos išduodamas dokumentas, kai pirkėjas ar perdirbėjas perka salyklinius miežius iš augintojo, kuris yra įtrauktas į Miežių augintojų asociacijos sertifikuotų augintojų registrą ir kuris sėkmingai be neatitiktį yra praėjęs sertifikavimo auditą.

Auditorius – Miežių augintojų asociacijos paskirtas asmuo, kuris pagal nustatytą audito tvarką, numatytoje vietoje atlieka žemės ūkio vieneto dokumentų patikrą ir lauko matavimus, tyrimus bei vertina jų atitikimą Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams.

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

Neatitiktis – audituojamo žemės ūkio vieneto/lauko parametrų neatitikimas Atkuriamojo žemės ūkio standarto 1 priede nustatytiems reikalavimams.

Koregavimo veiksmas – veiksmas, siekiant pašalinti neatitikties, defekto ar kito nepageidaujamo įvykio priežastis ir vengti jų pasikartojimo.

Pastaba – nežymus, vienkartinis audituojamo žemės ūkio vieneto/lauko parametrų neatitikimas Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams.

Koregavimas – taisymas, perdarymas arba reguliavimas, susijęs su esamos neatitikties pašalinimu.

3. Susiję dokumentai

Sėjomainos planas, informacija apie naudotus tręšiamuosius produktus, augalų apsaugos produktus, lauko žurnalas, dirvožemio tyrimų, jei buvo daryti, ataskaitos, sėklų sertifikatai, kita pagal auditoriaus prašymą.

4. Atsakomybė

Už šios Audito tvarkos organizavimą, vykdymą ir kontrolę atsako Miežių augintojų asociacijos vadovas.

5. Auditorių veiklos pagrindiniai principai

- 1) nepriklausomumas. Auditorius gali atlikti auditą tik būdamas nepriklausomas nuo užsakovo, kliento ir audituojamos įmonės;
- 2) sąžiningumas ir objektyvumas. Auditorius neturi tyčia iškraipyti faktų ir jo nuomonė neturi būti veikiami kitų nuomonės;
- 3) profesinė kompetencija. Auditorius turi turėti profesinių žinių ir įgūdžių, suteikiančių galimybę profesionaliai teikti paslaugas;
- 4) konfidencialumas. Auditorius privalo laikyti paslapyje kliento patikėtą informaciją ir jos neteikti tretiesiems asmenims.

6. Auditoriai

Sertifikavimo auditą atlikti gali tik Miežių augintojų asociacijos patvirtintas ir šioje tvarkoje nurodytus auditorių veiklos pagrindinius principus atitinkantis auditorius.

7. Augintojas/ Žemės ūkio vieneto atstovas

Augintojas/ Žemės ūkio vieneto atstovas:

- užtikrina, kad būtų sudarytos sąlygos auditui atlikti;
- atsako, kad būtų laiku atlikti koregavimo veiksmai audito metu nustatytiems neatitiktims pašalinti;

ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO STANDARTAS

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

- dalyvauja atliekant lauko auditą ir jei reikia užtikrina susijusių su audituojama sritimi darbuotojų dalyvavimą.

8. Veiksmai, organizuojant ir atliekant sertifikavimo auditą

8.1. Paraiškos pateikimas

Augintojas/ Žemės ūkio vieneto atstovas el. paštu: info@mieziai.lt, kreipiasi į Miežių augintojų asociaciją su laisvos formos prašymu atlikti žemės ūkio vieneto/lauko sertifikavimą, el. laiške nurodoma:

- Pareiškėjo duomenys (vardas, pavardė, įmonės pavadinimas, įmonės/asmens kodas, adresas, kontaktiniai duomenys);
- pageidaujamo sertifikuoti kontrolinio žemės sklypo (KŽS) numeris;
- lauko numeris;
- plotas hektarais;
- naudmenos kodas;
- informacija apie sėjomainos planą;
- informacija apie naudotus tręšiamuosius produktus;
- informacija apie naudotus augalų apsaugos produktus;
- naudotos sėklos, sertifikatai, įsigijimo dokumentai;
- sėjos laikas;
- kiti paraiškoje nurodyti duomenys.

Taip pat prie paraiškos pridedama: atkuriamojo žemės ūkio planas, PPIS deklaracijos duomenys, lauko žurnalo duomenys, dirvožemio tyrimų, jei tokie daryti, rezultatai, sėklos sertifikatai, įsigijimo dokumentai, kita aktuali informacija.

8.2. Dokumentų tikrinimas

Augintojas/ Žemės ūkio vieneto atstovas pagal Miežių augintojų asociacijos įgalioto auditoriaus užklausą pateikia auditoriui PPIS deklaracijos duomenis, lauko žurnalo duomenis, dirvožemio tyrimų, jei tokie daryti, rezultatus, kitą aktualią informaciją.

8.3. Lauko tikrinimas, matavimai kartą metuose

Augintojas/Žemės ūkio vieneto atstovas su Miežių augintojų asociacijos įgalioto auditoriumi iš anksto suderintu laiku ir vietoje susitinka ir auditorius atlieka numatytus lauko tyrimus ir matavimus.

9. Audito ataskaita

Užbaigus auditą, auditorius pateikia augintojui/žemės ūkio vieneto atstovui, kurio žemės ūkio vienetas/laukas buvo audituojamas, atlikto audito ataskaitą, kurioje, jei nustatomos, nurodomos neatitiktys Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams, pastabos, siūlomi koregavimo veiksmai.

**ATKURIAMOJO ŽEMĖS ŪKIO
STANDARTAS**

SALYKLINIAI MIEŽIAI
Nr. ĮST SM 000240401

Miežių augintojų asociacija

PATVIRTINTA

Miežių augintojų asociacijos vadovo
2024 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. 2024/04/22-1

10. Audito rezultatų analizė ir koregavimo veiksmai

Augintojas/Žemės ūkio vieneto atstovas, kurio žemės ūkio vienetas/laukas buvo audituojamas ir audito metu buvo nustatytos neatitiktys Atkuriamojo žemės ūkio standarto reikalavimams ar pastabos turi imtis būtinų veiksmų neatitiktims pašalinti, o taip pat atlikti auditoriaus siūlomus koregavimo veiksmus. Tokiu atveju augintojas turi teisę pakartotinai kreiptis į Miežių augintojų asociaciją dėl pakartotinio sertifikavimo audito atlikimo.